

Bezpečnost je o přístupu

Potápění bereme velice vážně a naše chování, postupy i výzkumy od samého počátku existence DAN Europe v roce 1983 nám umožnily dosáhnout významných úspěchů.

Díky našemu přístupu jsme zvýšili bezpečnost potápění nejrůznějšími akcemi, reklamou nebo jednáním zaměřeným na:

- zdravotní pomoc při potápění
- vědecký výzkum
- kurzy první pomoci
- kampaně na téma bezpečnost
- projekty na bezpečnost
- zdroje zvyšující bezpečnost

Proto se DAN stala synonymem pro bezpečnost při potápění, a to v celosvětovém měřítku.

Co neznáte, to vám může ublížit

Naše úsilí by však bylo marné a zbytečné, kdybychom své poznatky nesdíleli s potápěči tak, aby tito mohli své znalosti účinně využívat a stát se potápěči bezpečnějšími. A to se dělo po celých minulých 35 let, a ještě jsme zdaleka neskončili. I když je potápění poměrně bezpečným sportem, s pocitem bezpečnosti se pojí i určité nebezpečí. Když se totiž něco považuje za bezpečné, vždy existuje riziko, že se bezpečnostní zásady začnou opomíjet. Do mysli se vkrádá pocit „ono se nic nestane“ a člověk začne dělat výjimky z pravidel. Může to začít například takto: „Zbývá mi ještě 50 bar v lahvi? Tak to mi dalších 10 minut v 5metrové hloubce nemůže nijak uškodit“, ale právě taková úvaha může končit nouzovou situací. Není na

tom nic divného a určitě se to netýká jen potápění. V životě se často chováme ne příliš odpovědně: nedodržujeme rychlost, někdy jedeme na motocyklu bez helmy, někdy nenosíme v práci ochranný oblek a nepoužíváme všechny předepsané ochranné pomůcky. Kde máme pocit bezpečí, tam začne slábnout naše ostražitost. A to je právě okamžik, kdy se začne zvyšovat riziko, a nejrůznější věci se začnou stávat nebezpečnými.

Připomeňme si, jak jsou důležité zkušenosti. Absolvování kurzu nebo získání nějaké specializace ještě z člověka neudělá experta, ale pouze mu poskytne solidní základ, aby se jím stal. Zkušenosti přijdou časem, ale určitě ne po pouhých 10, dokonce ne ani po 20 ponorech. Sebedůvěra roste s přibývajícimi zkušenostmi až do chvíle, kdy se člověk cítí tak sebejistě, že začne slevovat na dodržování bezpečnostních zásad. Jenže zásady se nemají dodržovat jen proto, že člověk ještě nemá dostatek zkušeností, nebo že se ještě necítí dostatečně sebejistý a bezpečný, zásady se musí respektovat vždy a všude. A to vyžaduje určitý specifický přístup, tzv. „přístup neustálé bezpečnosti.“

Poslední dobou jsem hovořil s mnoha potápěči o bezpečnostní kampani „Neztratit se“ a opakovaně jsem zažíval překvapení, když jsme narazili na používání bezpečnostních materiálů a postupů. Mnoho i velice zkušených potápěčů mi řeklo, že jim by se „to“ nestalo, že oni žádné speciální materiály ani pravidla nepotřebují a že se v minulosti bez takových materiálů i postupů velice dobře obešli. Také mne zaujalo tvrzení těch, kteří s sebou mívají SMB (surface marker buoy, tj. signální bójku), jak byli přesvědčeni, že malá bójka na hladině by vyřešila všechny jejich problémy, a nikdy neuvažovali o ničem jiném. Několik z nich dokonce s sebou mívá SMB „protože se to musí“, ne proto, že by ji chápali jako skutečnou potřebu a nutnost. Trvá mi asi tak půl minuty, abych jim vysvětlil omezenou účinnost SMB a přesvědčil je o tom, aby začali přemýšlet i o jiných možnostech. Dalším zajímavým, ale zároveň smutným příkladem je argumentace některých potápěčů, proč neprovádějí kontrolu svého kolegy potápěče. Lidé přicházejí až s neuvěřitelnými důvody při vysvětlování, proč své kolegy nekontrolují, nicméně nejčastějším tvrzením bývá, že vědí, co dělají oni sami a tak určitě postupují i jejich kolegové. Jako by vůbec neexistovala možnost

lidského selhání. Také jsem vyzoroval, že ti, kdo již byli někdy přítomní nějaké nouzové situaci, ať již jako přímí účastníci, nebo jen přihlížející, nahlíželi na tyto věci z jiného úhlu a věnovali mnohem větší pozornost i maličkostem, aby byli na případné nouzové situace připraveni lépe. Jenže člověk by neměl čekat, až se stane nějaká nehoda nebo vyskytne nějaká nouzová situace a teprve potom změnit svůj přístup k bezpečnosti při potápění.

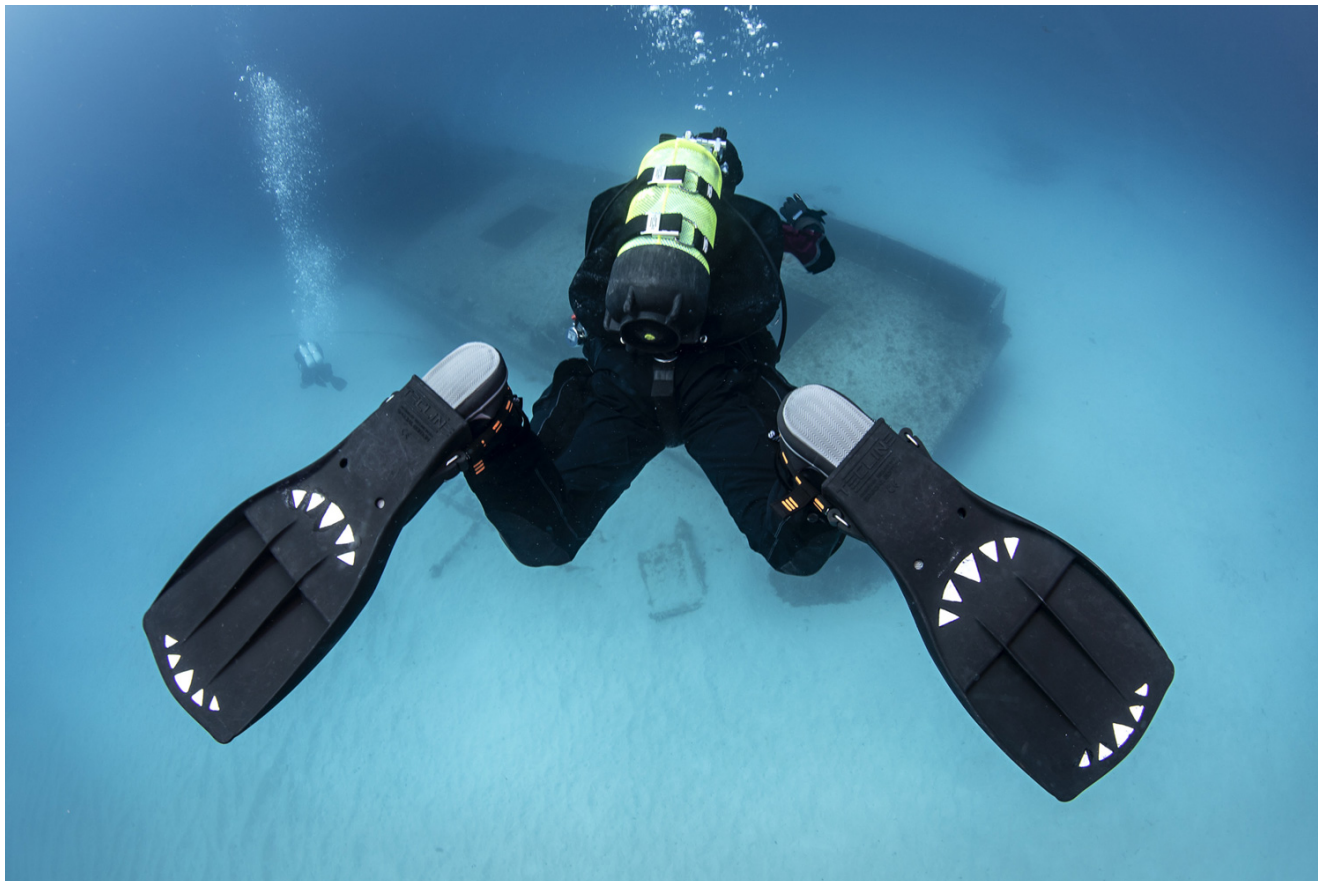
Odpovědnost potápěčského střediska, nebo odpovědnost vlastní?

Není pochyb o tom, že potápěčská střediska by měla přijmout a dodržovat zásady bezpečného potápění a dělat všechno možné pro to, aby se vyhnulo nehodám ve vodě a u vody. Od provozovatele potápěčského střediska nebo o profesionálního potápěče se očekává, že udělají všechno potřebné a nutné, aby vám připravili bezpečné potápěčské prostředí a nabídli ponory odpovídající vašim zkušenostem s potápěním. Ale samotný potápěč nese také určitou odpovědnost.

Rozpoznávejte možná nebezpečí, buďte si vědomi svých hranic, sbírejte zkušenosti, neustále se vzdělávejte, provádějte řádnou údržbu své výbavy, pečlivě plánujte své ponory, dodržujte bezpečnostní zásady a pravidla - to vše totiž patří do kultury bezpečného potápění a ke správnému přístupu dobrých potápěčů.

Nesmí se podceňovat ani dobrý fyzický stav. Nejnovější statistika potápěčských nehod i smrtelných případů souvisejících s potápěním, kterou vypracovala a zveřejnila DAN America, zřetelně ukazuje, že prvním impulzem vedoucím k smrtelným nehodám při potápění, byly zdravotní problémy, těsně pak následovaly situace „málo vzduchu“ a stavy paniky. Hlavním příčinou úmrtí bylo utonutí, nejčastějším fyzickým hendikepem vedoucím ke smrti byly problémy se srdcem. Naprostá většina obětí byla starších 40 let, významná většina pak starších 50 let. Čas totiž běží, a to i těm nejzkušenějším potápěčům, a i když

neexistuje žádná skutečná věková „biologická“ hranice, důrazně se doporučuje, aby zdravotní potápěčské kontroly potápěčů starších 40 let byly důkladnější, což ještě více platí po překročení věku 55 let. Ale nelze se zaměřovat jen na věk. Být fyzicky fit je důležité i pro mladší potápěče. Všichni by měli mít dostatečnou dýchací kapacitu i fyzickou sílu, aby dokázali spolehlivě plavat na hladině, pomoci svému potápěčskému kolegovi a/nebo plavat proti proudu. Určitě byste nechtěli, aby vám došel dech, což může vést ke stresu a panice, se všemi možnými negativními důsledky.

Jak se stát bezpečnějším potápěčem

DAN Europe bude pokračovat ve zveřejňování informací týkajících se bezpečnosti při potápění, ale správný přístup k bezpečnosti musí pocházet od samotného potápěče. Proto se nové bezpečnostní kampaně a projekty DAN zaměřují na přístup rekreačních i profesionálních potápěčů k bezpečnosti tak, aby se potápění stávalo stále bezpečnějším a nehod bylo co nejméně.